Ar pascha wisaukstehkliga augsla Keisara weblescharu.

Maksa ar peesuhtischanu par pasti:
Ar Peelikumu: par gadu 2 rbl. 35 kap.
bes Peelikuma: par gadu 1 „ 60 „
Ar Peelikumu: par ½ gadu 1 „ 25 „
bes Peelikuma: par ½ gadu — „ 85 „

Maksa bes peesuhtischanas Rigâ:
Ar Peelikumu: par gadu 1 rbl. 75 kap.
bes Peelikuma: par gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu — „ 90 „
bes Peelikuma: par ½ gadu — „ 55 „

Mahjas Weesis.

Mahjas Weesis teek isdots sestdeenahm no plkst. 10 sahkot.

Maksa par sludinaschanu:
par weenas flejas smalku rakstu (Petit)-rindu, jeb to weetu, ko tahda rindu eenem, maksa 8 kap.

Redakzija un ekspedizija Rigâ, Ernst Plates bilschu- un grahmatu-brukatawâ un burtu-leetuwê pee Petera basnizas.

29. gada-gahjums. — Mahjas Weesis isnahk weenreis pa nedeku.

№ 50. Sestdeen, 8. dezembrî. 1884.

„Mahjas Weesis" lihds ar Peelikumu,

sawu 30. gada-gahjumu nahkoschâ 1885. gadâ sahkdams, isnahks tahdâ paschâ leelumâ, kâ schinî beidsamâ pusgadâ, no 1. julija sahkot, un pasneegs sawâ weeglî saprotamâ walodâ wajadsigahs sinas un pahrspreedumus, pamahzidamus stahstus un padomus, gudribas graudinus un jautribas seedinus.

„Mahjas Weesis" maksâ:

Ar peesuhtischanu par pasti:

Ar Peelikumu par gadu	2 rbl.	35 kap.
Bes „ „ „	1 „	60 „
Ar „ „ pusgadu	1 „	25 „
Bes „ „ „	— „	85 „

Bes peesuhtischanas:

Ar Peelikumu par gadu	1 rbl.	75 kap.
Bes „ „ „	1 „	— „
Ar „ „ pusgadu	— „	90 „
Bes „ „ „	— „	55 „

„Mahjas Weesa" apstelleschanas teek pretim nemtas schahdâs weetâs:

Rigâ: manâ drukatawâ un Latweeschu grahmatu-bodê pee Petera basnizas; Kaptein k. grahmatu-bodê leelajâ Kehninu-eelâ Nr. 10 un Irbit kga grahmatu-bodê Daugawmalâ.
Peterburgas Ahr-Rigâ: Kalku-eelâ Nr. 14, Puhzischu Gebert kga grahmatu-bodê; wihnusi leelajâ Alekfandra-eelâ pee Berefowa pirts; Schultz kga bodê pee leelâ pumpja.
Pahrdaugawâ pee Stabusch kga, pretim Holma fabrikai; Busch kga (senak Grundmann k.) wihnusi Jelg. Ahr-Rigâ leelâ eelâ Nr. 9 un Altberg kga grahmatu-bodê Jelg. Ahr-Rigâ leelâ eelâ Nr. 11.
Ahgelskalnâ Herrmann kga bodê.
Ilgezeemâ: Modin un Wasilij Belakow kgu pahrdotawâs.
Jehsis: tirgotaja Boris Peterson kga bodê.
Walmeerâ: E. G. Trey kga grahmatu-bodê.
Walkâ: M. Rudolff un Paulin kk. grahmatu-bodês un E. Kikkan kgs.
Nujenê: J. Alksne kga grahmatu-bodê.
Limbaschôs: D. Uhder kga bodê.
Laudonâ: pee grahmatu sehjeja Karl Grusin kga.
Jelgawâ: H. Allunan un Besthorn kgu grahmatu-bodês.
Kuldigâ: Besthorn kga grahmatu-bodê.
Leepajâ: Ukstin kga grahmatu-bodê.
Wentspilî: M. Ries kga grahmatu-bodê.
Talsôs: H. Tow k. grahm.-bodê un bibliotelâ un Wolontschewski k. grahm.-bodê.
Tukumâ: Baumann kga grahmatu-bodê.
Bauskâ: Bekmann kga grahmatu-bodê.
Kandawâ: Jaegerman kga weesnizâ.
Sabilê: Ginter kga weesnizâ.
Bahrbelê: J. Breede kga bodê.
Jaunselgawâ: A. Schwabe kga grahmatu-bodê.
Dubultôs: Goerke kga apteeki.

Tad wehl „Mahjas Weesi" war apstellet pee saweem zeen. draudses mahzitajeem. skolotajeem un pagasta skrihwereem, kurus mihli luhdsu, tahdas apstelleschanas laipni peenemt.

Kas 10 eksemplarus uf weenu adresi apstellê, tas dabuhs weenpadsmito eksemplaru par welti peesuhtitu. — Pirmam numuram ees lihds kâ dahwana glihts seenas-kalendaris.

Ernst Plates, „Mahjas Weesa" atbildoschais redaktors un ihpaschneeks.

Par juhrmalneeku kugu pahrskata sastahdischanu.

1881. gadâ Keisarisku juhrneezibas beedriba Maskawâ isdewa plaschu pahrskatu par Kreewijas tirdsneezibas slotti, kurâ pasneedsa sinas par wiseem Kreewijas tirdsneezibas kugeem un leellaiwahm, no 10 lastu leeluma sahkot. Pahrskats ir sastahdits preeksch 1. janwara 1880. gada un winâ ir peesaukts katra kuga un kuga ihpaschneeka wahrds, un usdoti kuga konstrukzija, gads un weeta, kur buhwets, un kuga leelums pehz lastehm. Pehz scha pahrskata peedereja 1. janwarî 1880. gadâ pee Baltahs juhras ostahm 576 sehgelu kugi no 14,870 lastehm un 19 twaikoni no 925 lastehm; pee Baltijas juhras 614 sehgelu kugi 41,324 un 62 twaikoni 9378 lastu leelumâ; pee Melnahs juhras 697 sehgelu kugi ar 30,853 un 114 twaikoni ar 24,097 lastehm; pee Asowas juhras 1303 sehgelu kugi ar 50,954 un 45 twaikoni ar 2432 lastehm; pee Kaspijas juhras 1007 sehgelu kugi ar 49,432 un 32 twaikoni no 5363 lastehm, tà ka pa wisahm Kreewijas ostahm 1. janwarî 1880. gadâ bija 4197 sehgelu kugi no 187,433 lastu un 268 twaikoni no 42,195 lastu leeluma.

Daschâs Kreewijas ostu pilsehtâs, kà Rigâ, Leepajâ, ik gadus janwara mehnesî top isdoti pahrskati par scho pilsehtu kugeem, un ahrsemês tahdi pahrskati teek nodrukati pat preeksch weselahm juhrmalu prowinzehm. Pehz scheem peemehreem par tahdu plaschu un sihku sinu sawahkschanu wajadsibu gan naw ko schaubitees, un buhtu tikai jawehlahs, lai sinas tiktu sawahktas ik gadus preeksch leelakeem juhrmalu apgabaleem un, ja eespehjams, preeksch wisahm tirdsneezibas ostahm. Neskatotees uf leelisko swaru, kursch schahdeem pahrskateem peekriht statistiskâ sinâ, wineem ir ari eewehrojama praktiska wehrtiba preeksch wiseem, kas nodarbojahs ar juhrneezibas weikalu. Tà p. peem. kugu ihpaschneeki zaur to, ka winu kugi neteek ihstâ laikâ pasihstami tirgotajeem (lahdina dewejeem), mahklereem u. t. pr., daudsreis war pamest labu pelnu. Un schahdi pahrskati, atweeglinadami sasinaschanos starp juhrneezibas kopejeem, atnes daschadâ sinâ neapsweramus labumus, kurus pasihst ahrsemês tur, kur juhrneeziba ir sasneegusi augstaku pakahpeenu, un buhtu ari mums laiks, paschu labumu eewehrojot, pascheem preeksch sewis strahdat.

Tomehr ne wiss tas, kas wehlejams, ir tik weegli sasneedsams. Tahdu pahrskatu preeksch ik katra gada isdot, kahds wirsminetais Maskawas juhrneezibas beedribas preeksch 1. janwara 1880. gada sastahditais, ir leels darbs, un isleekahs gandrihs ne-eespehjams, it ihpaschi, ja sinas par gada laikâ jaunpeebuhweteem un bojâ gahjuscheem kugeem gribetu sawahkt pa ofizielo zeku — zaur tulles waldehm. Ja p. peem. preeksch pahrskata, kursch buhtu sastahdams 1885. gadam, no tulles waldehm isluhgtos sinas par to, zik kugu tagad stahw buhwê Widsemes un Kursemes peekrastês, jeb kuri kugi 1884. gadâ bojâ gahjuschi, tad wajadsigahs sinas preeksch pahrskata isdoschanas nahktu par daudz wehlu. Un pa priwatu zeku schahdas sinas ihsâ laikâ sawahkt preeksch wisahm plaschahm Kreewijas ostahm ari buhtu grûhts darbs.

Bet smagumu, kuru uf weenu reisi newar zelt, war aisnest juhdsehm, to paschu wairak dalâs sadalot. Tapat ari pahrskatu isdoschana par katru gadu un preeksch wisas Kreewijas tirdsneezibas slottes, lai gan schim brihscham isleekahs ne-isdarama, tad tomehr preeksch masakeem juhrmalu apgabaleem pahrskatam wajadsigahs sinas gan ir sadabujamas. Ja nu schahdas sinas par masakeem juhrmalu apgabaleem wisur Kreewijâ tiktu krahtas, pee kam, saprotams, buhtu ja-eewehro katra apgabala sewischkâs weetigas ihpaschibas, tad wairs wis nenahktos gruhti sastahdit wispahrigu pahrskatu preeksch wisas Kreewijas tirdsneezibas slottes. Kur schim brihscham pee mums Kreewijâ wehl tik mas ir krahts preeksch muhsu tirdsneezibas slottes pahrskatischanas, augschminetais Maskawâ isdotais pahrskats ir ne tik ween loti leels darbs, bet ari no leela swara preeksch wisas Kreewijas juhrneezibas. Bet tà ka kugu skaits katrâ apgabalâ ik gadus mainahs, tad tagad ir radusehs atkal nepeezeeschama wajadsiba pehz jaunahm sinahm par muhsu slottes tagadejo stahwokli.

Usrahdito roku gribedami kaut zik pildit, apakschâ parakstijuschees nodomajuschi isdot nahkoscha janwara mehnesî kugu pahrskatu preeksch 1885. gada 1. janwara par Widsemes juhrmalu no Pernawas lihds Rigai un tahlaki preeksch Kursemes lihds Polangai. Labu teesu wajadsigo sinu preeksch isdodamâ pahrskata, ihpaschi ari par 1884. gadâ no jauna buhweteem waj tagad wehl buhwê stahwoscheem, kà ari par 1884. gadâ bojâ gahjuscheem kugeem, mums zaur daschu juhrneezibas darba weizinataju palihdsibu jaw ir isdewees sawahkt, un samekletais materials ari teek preeksch nodrukaschanas kahrtots; bet lai kugu pahrskatam pehz eespehjas buhtu jo leelaka pilniba, tad loti wehlejams, ka schahdas sinas mums tiktu peesuhtitas no wiseem Widsemes un Kursemes juhrmalas apgabaleem wirsminetâs robeschâs. Tadehk ari zeen. juhrmalu pagasta waldes, kà ari kugu ihpaschneekus, kapteinus un zitus juhrneezibas weizinatajus, kuri gribetu sneegt palihdsigu roku preeksch scha noluhka sasneegschanas, it laipni luhdsam, mums peesuhtit par sawâ apgabalâ waj pagastâ esoscheem kugeem schahdas sinas:

1) Zik kugu jeb leellaiwu no 10 lastu leeluma sahkot bij minetâ apgabalâ 1884. gada dezembrî. Pee kam buhtu ja-usdod, a) sinojamâ kuga jeb leellaiwas wahrds, b) buhwes wihse, c) kuga ihpaschneeka wahrds, d) kapteina wahrds, e) kuga jeb leellaiwas leelums lastês jeb reg. tonnâs, f) kad un kur kugis jeb leellaiwa buhwets un, ja eespehjams, ari buhwmeistera wahrds.

2) Waj schim brihscham atronahs jauni kugi

Sunu trakums jeb uhdens bailiba.

(Skatees Nr. 49. Beigums.)

Ja suni nelok uhdeni, kaut gan tee ir loti isslahpuschi, tad eemesls ari tanis apstaklôs atrodahs, ka tee newar riht un dabu rihkles krampjus. Tee top stipri aiskustinati, ja teem lej uhdeni wirsû. Wispahri ahrigais kustonu isskats ap scho laiku wehl ir mas pahrgrozijees; turpretim tee jaw no pirmà gala arweenu newar nemas iskahrnitees, bet pehz kahdahm deenahm iskahrnijumi top schkidraki, tumschi krahsoti. Ja suns bij sareets preeksch wina pahrgrosischanahs, tad ta ir nelaba sihme, ja tas walejo wahti arweenu aplaisa, kremt un kasa jeb ari ja jaw aisdsijuschâ wahts weetâ parahda ihpaschu juschanu. Wisas schihs ne-ustizamahs, nedroschahs slimibas sihmes war nu ilgaku jeb ihsaku laiku pastahwet. Tà attihstijees un isperinajees trakums uf reis ar to eesahkahs, ka suns par waru grib no mahjas skreet prom, bes kahda noluhka apkahrt skraidit un kost, pee kam balss ir pahrgrozijusehs un tas stipri bailojahs no spihduma un gaismas. Istabas suns lauschahs pee durwim, kehschu suns rauga atrautees wakâ; tà wini daudsreis isskraida pa tahleem apgabaleem, daudsreis ari atnahk gluschi noguruschi atpakal un usmeklê kahdu tumschu kaktu kur gulet, ari isturahs pret pasihstameem zilwekeem laipni un peemihligi, zaur ko jaw daschs labs sunu ihpaschneeks ir tizis nelaimigs, nepareisi domadams, ka suns nemas ne-esot traks. No mahjas isskreenot ir gahjeens eesahkumâ spehzigs, uf augschu pazeltu asti, tà ka nemas newar isschkirt no wesela suna; tomehr skreeschana naw taisna, bet wairak no zeka noklihdoscha. Bet mas pamasam eerodahs nespehzibas sihmes, gandrihs lihds pamirschanai, aste nokarahs semê, bet nekad netop starp pakalas-kahjahm sameegta, kà to nepareisi daudsi domà, ari tee sahk uf pakalas kahjahm lodsitees. Kad trakais suns ir kahdas stundas jeb daschas deenas tà apkahrt skraidijis, tad tas daschureis pakriht, ir pa pusei bes samanas, bet atkal atpuhschahs un pahrnahk mahjâ, kur tas israhdahs gan bailigs, gan peemihligs, jo trakums teem usnahk tik pa laikeem, pa starpahm tee ir atkal meerigi, un schee trakama untumi top arweenu wahjaki, pats suns nespehzigaks, panti sahk pamasam pamirt; suns wairs newar nostahwet uf kahjahm, azis top neskaidras, kà ar smiltim peebehrtas, mutes eekschpuses ahda gluschi pahrwehrtusehs, pat melni sila, usnahk rihkles krampji un raustischanahs un daschureis, tomehr ne ikreisas, apakschejee schokli nokarahs slahbani lejâ, mute paleek walâ un stipri puto. —

Pa to laiku, kad sunam usnahk trakuma untumi un tas bes nekahda noluhka apkahrt skraida, eestahjahs ari tagad breesmigais koschanas trakums; tas kosch kokâ, akmenî, daudsreis pats sewi; ja to kairina, tad azis swehro sarkanâ spihdumâ, luhpas atnerdsahs, wismihlaki tas peepeschi kosch kakus, kamehr zitus sunus tas mehds papreeksch apostit un tad usreis, negaidot sahk kost, bes ka pee tam ruhktu jeb reetu. Wiswairak tas kosch pee purna jeb pakalas galâ, un ja neka ne-atrod, ko kost, tad lez gaisâ, it kà kad muschas kertu.

Wisdroschakà sihme ir sawadà balss pahrgrosiba, kura tuhlit pee pirmà trakuma untuma ir manama; kamehr weselee suni arweenu rej ihsi atnemdamees, tamehr pee saslimuschajeem ir aissmakuse, ihsa kaukschana, bes kahdas atnemschanahs, kura arweenu iseet augstakâ skanâ un ar katru nahkoscho trakuma untumu top wairak aissmakuse un nejauki skanoscha. Tikai kad slimiba ir tahlaku attihstijusehs, suns sahk bailotees no gaismas un spihduma, tà ka tas no katras gaischas jeb spihdoschas leetas stipri satruhkstahs un skreen atpakal, zaur ko ir aplamas domas isplatijuschahs, ka suns baidotees no uhdens: winsch nebaidahs wis no uhdens, bet weenigi no uhdens spihduma. — Tà slimais kustonis, lozekleem arweenu wairak pamirstot un raustotees, tuwinahs sawam galam.

Sunu trakums wehl naw pilnigi isdibinats, lai gan ir skaidri sinams, ka smadsenes top stipri kairinatas un asinis rodahs ihpascha, sawada gifts. Trakuma slimiba peemetahs katram dsihwam radijumam, tiklihds trakà suna nahwigahs seekalas eekluhst kahdâ wahtî, lai schi wahts zeltos waj mu no trakà suna koduma jeb waj jaw meesas ahdâ tahda atrastos, zaur kuru seekalas war pahreet asinîs. Tapat ari noteekahs ar zilweku, ja tam gadahs nelaime, ka tas top no traka suna sareets. Ja koduma wahts wehl naw sadsijuse, tad ta top waleja, schuhnaina, silisarkana, neesi stipri un if tahs tek puhschnu weetâ netihrs schkidrums; ja ta bij jaw aisdsijuse, tad ta sahk atkal no jauna tschuhlat, neesi stipri, top sila un ustruhkst kà schuhnains augons, no kura sahpes un uspampumi arweenu tahlak isplatahs; daudskahrt ari iszelahs masas puhtites ap augoni jeb wahti. Drihs pehz tam eestahjahs wispahrigahs trakuma sihmes: bailiba, leels nemeers, gurdenums, meega truhkums, sakaisuschas azis un schaura azu-sihle, aukstumi, krampji, reibonis, nedroschs, nepastahwigs skats, meesas raustischanahs u. t. pr. Tà schihs sihmes arweenu pastahw tik ilgi, kamehr pehdigi eestahjahs pilnigs trakums, kura breesmigo skatu mehs schê negribam aprakstit, tamdehk ka wehl lihds schim naw droschi lihdsekli preeksch glahbschanas atrasti. Pehz trakuma untumeem, kuri arweenu pastahw kahdas 20 lihds 30 minutes, eestahjahs pa starpahm meerigi brihschi, un trakuma sihmes tapat parahdahs un nem tahdu pat galu kà pee traka suna. Pilnigi eestahjuschais trakums nepastahw ilgaki kà 4 deenas; pa leelakai dalai nahwe eestahjahs otrâ jeb treschâ deenâ. Kodumi gihmî un rokâs ir arweenu breesmigaki, neka kahjâs, kas gan zaur to isskaidrojahs, ka kahjas pa leelakai dalai ir arweenu no drehbehm apsegtas un tamdehk nahwigahs seekalas newar tik drihs wahti eetikt. Tamdehk, ka trakuma slimiba tik zaur to war iszeltees, ka nahwigahs seekalas zaur kodumu pahreet asinîs, tad ir no loti leela swara, ja labi eewehro tahs sihmes, no kurahm war pasiht pee suna trakuma sahkumu jeb jaw pilnigo trakumu, kà mehs to jaw no pirmà gala aprakstijahm, lai netiktu no nejauschi sakoditi, kur wehl warbuht ne domat nedomà, ka suns ir ar trakumu saslimis. Suna trakuma gifts atschkirahs ihpaschi seekalu dseedserds, tamdehk ihpaschi suna seekalâs atrodahs daudz no schahs nahwigahs weelas. Ismehginajumi peerahdijuschi, ka nosprahguscho trako sunu atdsisuschahs seekalas wairs naw skahdigas, tà tad lipigà gifts ir isnihkuse; to war ari isnihzinat, ja to tura 14 deenas ilgi tihrâ gaisâ jeb ari 60 grahdu leelâ karstumâ pehz Reom., jeb ari zaur klor-uhdeni, mineralu

jeb leellaiwas buhwê, kur un no ka teek buhweti un tuwinadamees buhwejamà kuga leelums lastês jeb register-tonnâs.

Ka lai buhtu eespehjams, kugu-listi jeb pahrskatu laikâ isgatawot, finas laipni luhdsam peesuhtit lihdſ 1. janwaram 1885. gadâ uſ weenu no ſchahm adreſehm:

Kapt. Carl Mailund, Riga, Münstereiſtraße Nr. 10, waj

Juhrſkolotajam J. Breikſch, Mihlgrawî, pr. Riga.

Beidſot peeminam, ka kugu-liſtes jeb pahrſkati pehz nodrukaſchanas buhs dabujami pee iſdewejeem un zitur, kà wehlak tiks ſinams darits.

Zeen. laikrakſtu redakzijas laipni teek luhgtas, ſcho rakſtu uſnemt ſawâs zeen. lapâs.

Kapt. Carl Mailund.
Juhrſkolotajs J. Breikſch.

Politikas pahrſkats.

Franzijas tautas-weetneeku ſapulze peenehma no kara-miniſterijas preekſchâ likto pahrſkatu par iſdaramahm iſdoſchanahm, tà ſauzamo budſchetu. Juhras kara-pulku miniſtris iſſkaidroja, kahdi darbi iſdariti pee kara-kuga buhweſchanas, lai waretu pahrleezinat, ka preekſchâ liktàs iſdoſchanas preekſch kugeem naw pa leelahm. Tomehr pee kara-kugu pahrgroſiſchanas newajagot pahrſteigtees. No daſchahm puſehm teekot iſſazits, ka brunu kugu weetâ jataiſot torpedu-laiwas un kreiſeru-kugi, tapehz ka brunu kugus warot ar torpedu-laiwahm apſkahdet; tomehr ſcheem torpedu-laiwas wairak neſkahdejot, kà ſchauſchana ar bumbahm koka kugeem. Franzija ſchim brihſcham warot eeſahkto brunu kugu buhweſchanu turpinat, bet pee tam ari ſawu wehribu peegreeſt kreiſeru-kugu un torpedu-laiwu taiſiſchanai. Anglija ari wehl buhwejot brunu kugus. Par Franzuſchu kara-kugeem runajot jaſaka, ka tee daſchâ ſinâ pahrak par Anglu kara-kugeem.

Belgijas brihwprahtigo partija wehl arweenu neleekahs apdomajuſe, ka eekſchkigas ſchkelſchanahs uſtureſchana tagadejam ſtahwoklim naw deriga. Iſgahjuſchâ ſwehtdeenâ brihwprahtigo partija notureja Briſelê general-ſapulzi, kur ſtarp wadoneem iſzehlahs ſchkelſchanahs. Kahdu mehneſi atpakal eezeltais preekſchneeks wan Humbeeks domu ſtarpibas dehl atſazijahs no ſawa preekſchneeka amata. Schahda domu ſtarpiba, kas iſzel ſchkelſchanos brihwprahtigo partijai war deesgan ſkahdet.

Anglijas pretwaldneeku partija leekahs pee tahdas dariſchanas kahrtibas turejuſehs: Lihdſ ſchim wina iſturejahs loti meeriga, lai domatu, ka wina pawiſam apkluſuſe, un kad Anglijas waldiba domaſees no winas pilnigi droſcha, tad wina uſ reiſu ar leelu ſtingribu un nadſibu kerſchotees pee ſaweem poſtiſchanas un muſinaſchanas darbeem. Wiſmaſakais ſchahds atgadijums uſ to ſihmejahs. Wairak mehneſchu neko nedſirdeja no dinamita waroneem, tè uſ reiſu wini iſgahjuſchâ ſeſtdeenâ dewa ſihmi no ſaweem noſeedſigeem nodomeem. Atrada kahdu iſſludinajumu, ka notikſchot leels dinamita ſprahdſeens. Kà wehlak iſrahdijahs, tad ſchis ſprahdſeens ſihmejahs uſ Londones leelako tiltu, ko dinamita waroni laikam bija nodomajuſchi uſſpert gaiſâ. Lai gan wineem ne-iſdewahs mineto tiltu faſpardit, kuram wini apakſch kahdas welwes bija palikuſchi dinamitu, tomehr wini ar ſawu dinamita ſprahdſeenu druſzin ſkahdes nodarija. Dinamitam ſprahgſtot gan tilts netika apſkahdets, bet tuwumâ eſoſchahm ehkahm no gaiſa ſatrihzeſchanas logu ruhtis ſaplihſa.

No Kihnas uſ Angliju pa telegrafu atnahkuſe ſina, ka Koreâ iſzehluſchees kauſchu nemeeri. Kehnina dehls un ſeſchi miniſtri pa nemeera laiku noſuduſchi. Waj wini tikuſchi apkauti, waj wini aiſhebguſchi, to wehl neſina. Angli, kas uſturahs Koreâ, atronotees droſchibâ.

No Sangajas ſino, ka Seulâ notikuſe ſadurſchanahs ſtarp Kihneeſcheem un Japaneeſcheem, pee kam Japanes ſuhtna dſihwoklis tizis nodedſinats. Kihneeſchu ſuhtnis Japanê tizis no Japanes waldibas uſaizinats, lai winſch dodotees uſ Seulu apſkatitees, kas tur wiſs notizis.

Schihs ſinas Wahzijâ ſazehluſchas deesgan eewehroſchanu, tapehz ka wina preekſch kahdeem mehneſcheem noſlehdſa tirgoſchanas nolihgumu ar Koreu.

Leipziga. 3. dezembrî ſahkahs prozeſe pret Reinsdorfu un wina ſeptineem palihgeem, kurâ tee top apſuhdſeti par ſaſwehreſchanos pret walſts waldibu, ſlepkawibas mehginajumu un tihſchu uguns peelikſchanu, kà ari par dinamita uſbruzeenu peeminekli atklahjot Niderwaldê. Pahrklauſchinajot iſteiza apſuhdſetais Bakmans, ka eſot iſdarijis dinamita ſprahdſeenu Elberfeldê. Winſch apwainoja ari Reinsdorfu par lihdſwainigo. Reinsdorfs turpretim ne-atſinahs par wainigu pee Elberfeldes ſprahdſeena un atſinahs par waldibas pretineeku. Uſ preſidenta waizajumu, waj uſbruzeeni uſ kronetahm galwahm, ihpaſchi uſbruzeeni ar dinamita ſprahdſeeneem, peederot pee pretwaldneeku lihdſekleem, lai waretu ſawus nodomus panahkt, Reinsdorfs iſſkaidroja, ka pretwaldneekeem ne-eſot nekahdi zeeti lihdſekli noſaziti, bet eſot katram atlauts, tà darit, kà gribot un par derigu atrodot.

Londonâ, 2. dez. Sem Londonas tilta notika ſprahdſeens, kas wairakôs kaiminu namôs ſadragaja logu ruhtis. Sprahdſeena zehlons wehl neſinams.

Londonâ, 3. dez. Iſ Hongkongas ſino, ka Koreâ dumpis iſzehlees. Kahdâs dſihrês tikuſchi nokauti: kehnina dehls, ſeſchi miniſteri un Anglijas ſuhtnis; kehninſch aiſbehdſis kalnôs un kehnineene ir paſuduſe. Ahrſemju ſuhtni eſot droſchibâ. Anglu leelgabalu laiwa eeradahs Semul-upê. — Iſ Schangajas telegrafê: Pee Semul-upes 25. nowembrî bija kautinſch ſtarp Kineeſcheem un Japaneeſcheem. Japanes ſuhtna kortelis nodedſinats.

Eekſchſemes ſinas.

Jannà **Wahzu deenas** awiſe „Die Heimath", kas agrak iſnahza Rewelê par nedelas lapu un par kuras pahrnahkſchanu uſ Rigu mehs laſitajeem jaw ſinojahm, tagad ſahkuſe ſchè iſnahkt. Pirmais numurs ſeſtdeen tika iſdots, un redakzija winâ iſſkaidro mehrkus, pehz kureem ta dſenahs. Awiſe grib buht ſtingri brihwprahtiga un aiſtahwet wajadſigàs reformas. Tautibu jautajumâ wina grib aiſſtahwet wiſu tautibu peenahkoſchàs teesibas un intreſes. Wina grib aiſſtahwet domas, ka katrai tautibai atlaujama winas garigà un moraliſkà attihſtiſchanahs. Sewiſchku wehribu awiſe grib ari greeſt uſ wiſas Kreewijas dſihwi, tà ka Baltijas gubernas faiſtitas ar zitu Kreewu walſti ne tik zaur politiſkahm ſaitehm, bet ari zaur wiſadahm ſaimneezibas intreſehm. Beidſot awiſe it ihpaſchi grib nodarbotees ar Rigas pilſehtas jautajumeem un p. peem. pilſehtas waldiſchanas leetâs aiſſtahwet jo ſtingru naudas taupibu,

Pareiſtizibas baſnizas buhweſchot nahkoſchâ pawaſarî uſ krona rehkinu Igaunijâ un Widſemes Igaunu datâ 8 un Widſemes Latweeſchu datâ (Lubertu-Renzenôs) 1 baſnizu.

Ahrkahrtigais Widſemes muiſchneeku konwents tapa treſchdeen atklahts. Tahs paſchas deenas wakarâ pahrbrauza no Peterburgas atpakal landmarſchals barons v. Meyendorff kgs. — Konwents, kà „Heimathe" ſino, it ſewiſchki nodarboſchotees ar tà ſauzamo ſemesgimnaſiju Birkenruhê, kuras direktors Dr. Kochs eſot ahrſemneeks un neprotot uſturet ſtingru kahrtibu un kreetnu garu; tadehł daſchi prafot, ka eezeltu eekſchſemneeku, kam ſcheeenes buhſchanas paſihſtamas.

Par Balteeſchu baptiſtu miſiones darbeem rakſta „Ewang.": 1879. g. kahds labwehligs draugs pamudinajis Kurſemes un Widſemes baptiſtu draudſes, lai wairak puhletos miſiones ſinâ Baltijas juhras peekraſtê, pee kam winſch dewis diwas treſchdalas miſionaru uſtura. Minetam ſahkumam bijuſchi labi panahkumi, ihpaſchi Rigas Latweeſchu baptiſtu draudſe teizami pazehluſehs un eemantojuſe wairak jaunas ſapulzes weetas, kà: Jaunjelgawâ, Jehkabſtatê, Paltmaneeſchôs, Panekowitſchâ, Purazeemâ u. t. t. Ari paſchâ Rigâ ween- un otrpus Daugawas no 1878. lihdſ 1883. g. bijis draudſes lozekku ſkaits wehl reiſ tik leels palizis.

Ledmanu (Leelwahrdes dr.) dſeedaſchanas beedribas ſtatutus apſtiprinajuſe eekſchleetu miniſterija.

Slokas dſeedataju ſawſtarpigà ſabeedriba iſrihkoſchot pa ſeemas-ſwehtkeem teatri ar weeſigu wakaru un dſeedaſchanu. Skaidrs eenahkums Slokas nahkamai labdaribas beedribai un paſchai dſeedataju ſabeedribai, pa puſehm.

Leel-Straupê eetaiſijis prowiſors L. Laſs ar gubernatora atlauju lauku-apteeku.

Dikku labdariſchanas beedribas preekſchneeks, mahzitajs Bernhardt kgs, kas to 6 gadus wadijis, kà jaw ſinots, aiſeet uſ Lehdurgu. Beedriba winâ weetâ eezehla par preekſchneeku draudſes-ſkolas wezako, Braſtin kungu.

Dſehrbenê kahdâ pilsmuiſchas kalpu dſihwokli, kà „B. S." ſino, uſturotees kahda no tahleenes atweſta daktereene un apbrihnojama ſihlneeze, kur ta ahrſtejot wiſadus daktereem nedſeedinajamus kroplus un ari atklahjot katram wina pagahjuſcho laiku un nahkamibu. Scho krahpneezi pat apmeklejot daſchi zeeniti wihri, kas dehwejotees par gaiſmas un garigà zela rahditajeem.

Walkâ dibinajotees Latweeſchu beedriba. Statutus drihſ eeſneegſchot apſtiprinaſchanai.

Terbata. „Nowoje Wrem." kahdâ gaſakâ rakſtâ apſpreeſch ari Terbatas uniwerſiteti. Wina rakſta, ka pehdejôs gadôs arweenu wairak nahkot ſtudet uſ Terbatas uniwerſiteti Kreewu un Polu jaunekli. Pehdejôs 3 jeb 4 gadôs eſot tè ſtudentu ſkaits par puſi tapis leelaks. (Scha gada ſeptembra mehneſî tur bija 1595 ſtudenti, to ſtarpâ iſ Baltijas gubernahm 1041, iſ Polijas 68 un iſ Eekſch-Kreewijas 461 ſtudents.) Uniwerſitete, kuru pehz winas mahzibas walodas un pehz ſtudentu tautibas lihdſ ſchim eeſkatijuſchi par Wahzu augſtſkolu, tagad peenehmuſe ſtarptautiſku dabu. Winas mahzibu telpâs dſirdot wiswiſadas walodas runajam. Mahzibu gan paſneedſot weenigi Wahzu walodâ, profeſori eſot pa dalai iſ Wahzijas, pa dalai tepat iſ Baltijas gubernahm.

Kad tik daudſ ſtudentu iſ wakara gubernahm un Wiſlas apgabala ſpeeſchotees uſ Terbatas uniwerſiteti, tad par to ne-eſot nemaſ jabrihnahs. Kamehr Kreewu uniwerſitetês pehdejâ laikâ gandrihſ katru gadu noteekot wiſadas nekahrtibas un nemeeri, zaur ko ari mahziba augſtſkolâ topot loti trauzeta, tamehr Terbatas augſtſkola pa wiſu to laiku paſtahwot nekuſtinami uſ ſaweem zeeteem, prahtigeem pamateem un eſote Kreewijâ weenigà eeſtahde, kur topot ſinibu ſpehki kopti un audſinati, kurâ pehz attihſtibas kahrojoſchee jaunekli atrodot meerigu patwerſmi. Terbatas uniwerſitete eſot wiſôs laikôs atturejuſehs no katras kaunas uſmuſinaſchanas, kamehr ta paſtahwot, newarot neweenu atgadijumu peerahdit, kur winas ſtudenti buhtu apwainoti, ka peedalijuſchees pee kahdahm ſadſihwei draudoſchahm kaunahm uſmuſinaſchanahm un nemeereem. Ari eſot japeeſihmê, ka augſtſkolas ſinibas nodarbojotees loti maſ gar tautibu jautajumeem. No pahrwahzinaſchanas newarot buht ne runa. Pat ſlawenais Kreewu profeſors Pirogows eſot ſtudejis Terbatas uniwerſitetê un kà profeſors turejis preekſchlaſijumus Wahzu walodâ, bet tomehr palizis uſtizams ſawai Kreewu tautibai, uſ kuru warot katris Kreews buht lepns.

Terbata. Iſ Terbatas aprinka „Eesti Post." ſino, ka tur noteekot loti daudſ ſirgu ſahdſibu, jaunekli blandotees pa naktim apkahrt, paſtrahdadami wiſadus nedarbus un zaur to trauzejot meerigeem kaudim winu nakts-meeru.. Durwis topot uſlauſtas, logi iſdauſiti, noteekot ſtrihdini un pluhkſchanahs.

Terbata. Pehdejâs nedelâs tureenes lopuahrſtibas ſlimnizâ nodoti ſeſchi funi, kuŗus uſgreeſchot atraduſchi par trakeem.

Jelgawa. „L. A." ſino, ka Kurſemes landtagâ grafs Keyſerlings eeſneedſis iſſtrahdatus ſwejaslikumus.

No Jelgawas rakſta „B. W." ka diwi pilſehtas Wahzu teatra akteeri, B. jkdſe un N. kgs karſti mihlejuſchees, bet direktors Sch. to leedſis. B. jkdſe par to pahrgreeſuſe rokas dſihſlas, gribedama nogalinatees, bet tapuſe iſglahbta. B. kgs bijis pa to laiku atbrauzis uſ Rigu, bet Jelgawâ pahrbrauzis, tas wiſpirms ilgi ſarunajees ar ſawu nelaimigo bruhti un tad — noſchahwees.

No Jelgawas rakſta „B. W.", ka tur pehdejâ laikâ gahjuſchi diwkaujâ diwi pilſehtas gimnaſiſti dehł nelaimigas mihleſtibas. Dahma, kuras dehł ſtrihdus iſzehlees, ari wehl apmeklejot Jelgawâ ſkolu. Par ſekundanteem bijuſchi kahds gimnaſiſts un realſkolneeks. Duhſchigais G. faſchahwis nelaimigo J., bet tomehr eſot zeriba, ka to iſahrſteſchot. G. turpretim aiſlaidees lapâs. — Zits kahds terzianis iſtruhzis pa daudſ beeſchi klaſê. Direktora rahjeeni neko nelihdſejuſchi, kamehr wezaki eebraukuſchi, lai puiſi ſoditu, bet tas eedſehris — gifti. Tomehr to laimejees uſturet pee dſihwibas.

Jelgawa. „Heimathe" ſino, ka Kurſemes gubernators, geheimrahts P. v. Lilienfelds atſtahſchot ſawu weetu un pahrkrawaſchanahs dehł jaw ſperot wajadſigos ſolus.

Semes peedalſchana kalpeem. Daudſ reiſ jaw tizis pahrrunats un pahrſpreeſts, waj buhtu pareiſi, waj daſchâ ſinâ tautas ſaimneezibai nebuhtu par ſkahdi, kad beſ ſemes eſoſcheem kalpeem peeſchkirtu kahdas puhrweetas ſemes. Kà wiſur zitur, tà ari ſche dſirdamas daſchadas domas, daſchi iſſazijuſchees par, daſchi pret tam.

ſkahbeem, zaur ſiltu kalija ſahls ſahrmu (Kalilauge), ko ihpaſchi wajag eewehrot, ja grib ahtri kahdâ wahtî eetikuſcho trakuma gifti padarit neſkahdigu. Ja daſchkahrt nahwigahs ſeekalas nahk uſ weſelas ahdas, kur naw nekahdas wahts jeb ſkrambas, tur tas neko neſkahdê, peeteek, ka to lozekli tik tihri nomaſgà; bet lai zilweks tomehr pee tam buhtu gluſchi droſchs, tad war ſchahdu maſgaſchanu iſdarit kalija ſahls ſahrmâ, amoniakâ, kloruhdenî jeb ſtiprâ wihna ſpirtâ (kuŗus lihdſekłus war katrâ apteeki dabut pirkt). Walodas, ka ſuna trakums eſot peemetees ari teem zilwekeem, kuŗi aiſtikuſchi leetas, kur preekſch ilga laika traka ſuna ſeekalas atraduſchahs jeb ſlimais ſuns tahdahm leetahm tik peeduhrees — wiſas ſchahdas walodas ir ſkaidras paſakas. Kad trakuma gifts eekluhſt mahgâ jeb wehderâ, tad tas neko neſkahdê, ja tik ſagremoſchanas-kanala glotainà ahda ir weſela. Zaur peemehreem ir peerahdijees, ka trakuma gifts pahreet ari no zilweka uſ zilweku, tiklihdſ ſaſlimuſchajà ſeekalas eekluhſt kahdâ kodumâ jeb jaw bijuſchâ wahtî.

Ja pehz augſchâ aprakſtitajahm ſihmehm iſrahditos, ka ſawam ſunam newar pilnigi uſtizetees, tad to wajaga tuhlit kaut kur droſchâ weetâ eeſlodſit un nemaſ ar to nenahkt kopâ; ir ari nelabs un daudſkahrt pat bailigs eeradums, ka daudſ zilweku kaujahs no ſuneem aplaiſitees jeb ari tos kairina, ka tee koſch.

Ja nelaime gadahs, ka kahds top no traka ſuna ſakodits jeb ari ta ſeekalas peeduŗahs pee kahdas puſchainas meeſas dakas, tad wiſpirms ir tik ahtri, zik maſ ween eeſpehjams, par to jagahdâ, ka ta nepahreet aſinîs, nahwigahs ſeekalas tuhlit nomaſgajot jeb ari kimiſki iſnihzinajot, kamehr war paſpeht, ahrſtes palihdſibu dabut. Ir leela laime, ka gifts tik ahtri nepahreet aſinîs, tà tad ir gan paſpehjams, wehl iſleetat lihdſekłus, lai to padaritu neſkahdigu. Ja paſcham ir luhpas, mehle, ſmaganas un wiſa mutes eekſchpuſe weſela, tur ne-atrodahs nekahdu jehlu weetu, jeb ja ari ir kahds otris klaht, kas to drihkſt un war darit, tad wahti ſtipri iſſihſchot un, ſaprotams, iſſihſtajo ſemê noſplaujot, war beeſchi panahkt glahbſchanu, ir ari łoti labi, ja ahtrumâ war uſ ſlimahs weetas uſlikt ſchrepes, kas tad wiſu iſſihſch; ihpaſchi ir labi, ja iſ wahts łauj daudſ aſinim iſtezet. Pehz diwpadſmit ſtundahm ir gifts pahrgahjuſe aſinîs, ja lihdſ tam laikam ta naw iſ wahts iſnihzinata, tad weenigi wehl glahbſchana panahkama, ja nelaimigajam zilwekam ahtrumâ nonem ſakodito lozekli, pirkſtu, kahju jeb roku.

Waj nu wahts ir iſſihſta jeb naw iſſihſta, tomehr katrâ ſinâ buhs labi, ja wahti maſgahs ſtiprâ no-ehdinajamâ ſahrmâ (kalija ſahrmâ), amoniakâ jeb kloruhdenî jeb ſtiprâ wihnaſpirtâ, ſahls- jeb uhdens-ſkahbê, kas gan ſtipri ſahpehs, bet zaur to padarihs gifti neſkahdigu, tà ka ta newarehs aſinîs pahreet. Droſchaks par kloruhdeni un ziteem eeteikteem lihdſekleem ir kalija jeb no-ehdinajamais ſahrms (Aetzlauge). Schihs pehdejahs no-ehdinajamahs ſahles war ari neiſkaufetas, zeetas uſlikt uſ wahts, zaur ko wehl leelaks labums zelahs, tamdehł ka tahs netik ween no-ehd jehlu weetu, bet ari ſtipri peewelk mitrumu, tà tad ari iſ wahts gifti iſwelk un to droſchaki iſnihzina. Ja wahts atrodahs tahdâ meeſas dakâ, kuru war noſeet, tad wajaga to tuhlit beſ kaweſchanahs darit, lai aſinis newaretu ſwabadi atpakal tezet uſ ſirdi. — Peedſihwojumi ir peerahdijuſchi, ka wisderigaki ir, ja wahti tuhlit ar karſtu dſelſi iſdedſina. 194 atgadijumôs, kur wahti iſdedſinaja, trakums eeſtahjahs tik pee 92 ſlimneekeem. Tè newar wis no pahrejoſchahm ſahpehm liktees atbaiditees, jo nelaimigajam zilwekam tè ir ja-iſwehlejahs waj nu dſihwot jeb breeſmigâ moku pilnâ nahwê beigtees. Wiſus uſrahditos lihdſekłus leetojot, wehl war wahti paſtahwigi maſgat ar ſawu paſcha uhdeni. —

Tik daudſ par ſcho breeſmigo ſlimibu, ko daſchi mahziti ahrſtes par to ſaka. Zeen. publika warehs no ſcha rakſta ſlimibu drihſaki paſiht un nelaimes brihdî pirmajâ azumirkli lihdſetees; ka nahkoſchâ azumirkli tuhlit, zik ahtri tik paſpehjams, ir pee mahzita ahrſtes, bet newis pee kaut kahda puhſchlotaja jaſteidſahs, tas gan buhs pats par ſewi ſaprotams. —ls.

Derigs lihdſeklis pret ſpradſcheem, ruhſu un ziteem kahpureem.

Katram lauksaimneekam un dahrſa ihpaſchneekam buhs ſinams, zik nepatihkami weeſi winam ir waſarâ ſpradſchi un ari ruhſa, kas wina kopumu tik breeſmigi nopoſta. Pret ſchahdeem neluhgteem weeſeem ir iſrahdijees karbola-uhdens par ihſti derigu, derigaks par wiſeem ziteem eeteikteem lihdſekleem. Wiſlabaki ſcham noluhkam iſleetà ne-iſſtrahdatu jeb netihritu karbola uhdeni. Katrâ apteeku-pretſchu pahrdotawâ dabu pirkt netihritu karbola-ſkahbi pa 30 kap. mahrz., ko katris wajadſigâ daudſumâ war nopirkt un to tad ſamaiſît ar uhdeni, tà ka uſ ſimts dakahm uhdens peelej weenu jeb tik pus dalu no ſchahs karbola-ſkahbes, jo daudſ ſtipraku ari neder iſleetat. Ar ſcho maiſijumu war apſlazit waj nu ar dahrſa ſprizi jeb dahrſa kannu apinus, augłukokus, ihpaſchi wiſus ſtahdus, kahpoſtu un ſaknu dobes, kur daudſ ſpradſchu, tahrpu u. t. pr. atrodahs. Warehs redſet, kà ſchee gatawehſchas pamaſam paſudihs. Schis uhdens augeem neko neſkahdê. Ja ſkudras grib aiſdſiht, tad wajaga tik no ſcha uhdens winu puhli druſku eeleet, tahs tuhlit aiſees uſ zitu weetu. Tapat ari kurmjus war aiſdſiht, ſcho uhdeni winu alâ eelejot.

Kad augli dahrſâ nahk gatawi, tad dara tà: Nem kaut kahdas łupatas, ſataiſa ſchoreiſ karbola-uhdeni druſku ſtipraku, eemehrz tanî łupatas un tad tahs aptin ap koka zelmu. Katru reiſ ar to panahks, ka augli netiks no tahrpeem un ziteem kahpureem apſkahdeti un tà tad kopeja maſahs puhles taps pahrpahrim atlihdſinatas. Lauksaimneeki waretu ſcho lihdſekli iſmehginat un par ta panahkumeem ſawâ laikâ atkal atklahti paſinot. —ls.

Benjamina Franklina kapa uſrakſts.

(No wina paſcha ſazerets.)

Schè guł grahmatu ſpeedeja B. Fr. meeſas, it kà grahmatas wahks, no kuras ir lapas iſplehſtas un kam ſeltijums un wirsrakſts iſdſiſis, tahrpeem par baribu, bet winſch zerê, ka pate grahmata nebuhs ſuduſe, bet reiſ jaunâ, jaukakâ ſpeedumâ iſnahks, no rakſtneeka pahrluhkota un pahrlabota. A.

Apsinadamees, ka nekahds dsili mahzits wihrs ne-esmu, ne-usdroschinos zeen. lasitajus apgruhtinat ar sawahm domahm. Peewedischu tikai kahdus no dsihwes nemtus, pateesus skaitkus; tee dos taisnu leezibu. — Krona Wirzawas muischai bij ap tuhkstoschu puhrweetu aramas semes, kahdas diwi simti puhrweetas plawu un 36 puhrweetas leels dahrss (parks). No minetas muischas semes 1871. gadâ reguleschanas komisija peeschkihra Kiku muischai 80 puhrweetas aramas semes un kahdas 50 puhrweetas plawu. Simtu trihsdesmit puhrweetas aramas semes un 150 puhrweetas plawu palika pee muischas paschas, kura tagad peeder kara waldei. Atlikuschàs 770 puhrweetas aramas semes sadalija 51 gabalâ, katru 15 puhrweetas leelumâ. Schee semes gabali tika isloseti starp 51 pee Krona Wirzawas peederigeem kalpeem un teem atdoti uf muhscha renti. Par isdalitahm 770 puhrweetahm aramas semes maksà arendi tagadejee semturi 1,300 rbl. Par katru gabalu zaur zaurem — 25 rubli. Pee semes isdalischanas wajadseja semes usnehmejeem, bes kaut kahdas zitas atlihdsinaschanas, kà $4\frac{1}{2}$ gada rentes atlaischanas, kura summa zaurmehrà $112\frac{1}{2}$ rubla preeksch ik katra semes gabala, usbuhwet pascheem uf sawa rehkina wajadsigàs saimneezibas ehkas, seschu gadu laikâ. Minetee semturi usbuhweja pehz ne-ilga laika wajadsigàs ehkas, kà: istabu, riju un laidarus uf ik katra semes gabala; scho ehku wehrtiba istaisa preeksch katras mahjas tuhkstoschu rublu. Par 51 semtura mahjahm — 51,000 rbl. nekustamas mantibas semturi eedsihwojuschi. No scheem 51,000 rubleem ir nu gan ja-atskaita minetà rentes atlaischana, kura preeksch katras mahjas bij $112\frac{1}{2}$ rubla, buhtu kopâ — 5737 rubli. Atrehkinot 5737 rublus, paliktu 45,263 rubli no semtureem eekrahtas nekustamas mantas. Bes ehku wehrtibas semturi ir eedsihwojuschi saimneezibas leetas, kà: kaltus ratus, kaltas ragawas, dselscha ezeschas, dselss arklus, kuru wehrtiba, jo lehti rehkinot — 100 rublu. Tad wehl semkopjeem ir kreetni lopi, kà: katram saws sirgs, kas zaurzaurem rehkinot istaisa uf 100 rbl., dascham pat 150 rublu wehrts. Katram pa 2 gowim, dascham pat pa 3, kuru wehrtiba kopâ ir 100 lihds 150 rbl. Par saimneezibas leetahm un lopeem kopâ — 350 rbl. katram semturim kustamas mantas. Kopâ par 51 semturi:

45,263 rbl. nekustamas mantas (ehku wehrtibà), un
17,850 rbl. kustam. mantas (saimneez. leetas un lopi),
63,113 rbl.

Schos 63,113 rublus daschadâ mantâ, semturi eedsihwojuschi 12 gadu laikâ. Ta ir koti eewehrojama summa preeksch kalpeem, kuru mantas stahwoklis, preeksch semes isdalischanas, 1871. gadâ, sastahweja tikai no knapas deenischkas pahrtikas. Daschs pat ar paradeem eesahka jauno saimneezibu. Kr. Wirzawas semturi ir ee-audsinajuschi pa labai dakai ari augstu koku dahrsus. Semes kopschanu koti eewehrodami un gar to ween ruhpedamees, tee sawus lauzinus kreetni pahrlabojuschi. Daschs nokuk pat lihds 20 graudu. Ka preekschejee sakti ar pateesibu sa-eetàs, lai der par peerahdijumu preeksch ehku wehrtibas. „Kursemes uguns apdroschinaschanas beedribas" agentura, kura minetàs semturu ehkas apwehrtejuse par tuhkstoschu rubleem, dascham pat wehl augstaku. Saimneezibas leetâs un lopu wehrtibâ warehs ik katris pahrleezinatees, kam tik buhs bijis atgadijums ar mineteem semtureem winu mahjâs satiktees, ka preekschâ peewesta wehrtiba nebuht naw par augstu aprehkinata. — Beidsot wehl tikai tas japeesihmè, ka Krona Wirzawa ir pilsehta tuwumâ, werstu 11 no Jelgawas un seme naw smahdejama.

(B. S.)

No Slampes. Kahds puisis, kuram teesa bija nospreedufe, behrneem maisi un wisu apgahdibu dot, lihds tee sasneeds pelnidamo laiku, bij krogâ buhschu sastiprinajis un tad mehginaja 4. nowembra wakarà masos behrnus nogalinat, zaur mahjas logu schaudams ar 2 stobru pistoli, lai tahdà sinâ atswabinatos no maises doschanas. Mahte abus behrninus ihsi preeksch schahweeneem bija no schuhpla isnehmuse un gultà noguldijuse, tadehl behrnini tika no slepkawa nahwigeem schahweeneem isglahbti. Abi schahweeni schuhpuli eeskrehjuschi un tikai behrnu drahninas sadragajuschi. Schahwejs tuhlin tika teesahm nodots.

J. S...

No Peenawas. 28. oktobrî, pulksten 6 wakarà, nodedsa Peenawas arendatoram Baumanim labibas schkuhni, kuri ar labibu un zitahm dahrgahm naudas wehrtigahm leetahm bija pilditi. Sadedsa 10 sirgu-spehku leela kulama lokomobile, pee kam ari klaht bija malamas sudmalas, plaujas kà ari grahbjamas maschinas, arkli un zitas semkopibas leetas. Skahdi rehkina uf wairak tuhkstoscheem rubleem.

Pehz tam tika kahds no muischas puischeem apzeetinats, kursch ihsi preeksch uguns iszelschanahs ar kungu bija sastrihdejees dehl lones un tad kahdus skahdigus draudu wahrdus kungam preekschâ lizis. Puisis tika teesahm nodots ismekleschanas dehl.

J. Selga.

No Jaunpiles. 30. oktobrî notika schahds nelaimigs atgadijums. Kalps Jirgins Behrs, krogâ kahdus schnabus eemetis, eet wehja sudmalâs dehl kahdas darischanas ar melderi parunatees. Melderi sudmalâs ne-atrasdams eet par wehja durwim ahrà; gan ziti sudmalneeki sauz, lai neeet, bet netika klausits, eet un uf reis sudmalu spahrni roku sadraga smalkâs drukâs, otrà siteenà tika sahni un ribas tà sadragatas, ka pehz pusstundas dsihwibu islaida.

— 22. junijà noslihka dihki peldejot Jaunpiles skolas behrns K. Wolfs, 13 gadus wezs, Kimsischa saimneeka weenigais dehls. Wezaki kà ari draugi, radi un skolotaji to koti noschehlo, jo bijis reti apdahwinats jauneklis.

— Julija mehnesî notika schahds noschehlojams atgadijums. Breesmigà wehtrà apgahsahs Brahtuscha saimneekam schkuhnis, kurà zilweki eekschâ strahdaja. Weenai seewai tika galwa pawisam plakana saspeesta, tà ka uf weetas islaida garu, puisim Kr. Kaukim tika kreisà kahja tà salausita, ka wehl tagad atronahs ahrsteschanà. Padoms buhtu tas, ka wehtras laikâ no tahdahm nedroschahm ehkahm jasargajahs. J. Selga.

Dschuhkstes puse. 30. nowembra naktî Peenawas sudmalâs notika schahds nelaimigs atgadijums. Meldera sellis un darba waditajs Buhks, zaur ne-usmanibu eekrita dsirnawas greesdamâ ratâ uhdens ratu kambarî. Kahdu brihdi winsch gan turejahs un zihnijahs pret redsamo nahwi, bet par welti, wispehdigi tas tika tomehr no uhdens pahrwarets un ratâ eerauts un tad uhdens dsikumâ eesweests. Pehz kahda brihscha, no nahwes breesmahm usmosdamees, tas atradahs apaksch uhdens, bet drihs atkal isschahwahs augschâ un mehginaja israhptees. Klaht peesteiguschees zilweki tam peepalihdseja un istabâ winam apgehrba sausas drehbes. Wisa meesa bij sila sadausita. Warbuht, ka pehz kahdahm nedekahm tiks isahrstets.

— Pagahjuschu nedelu eenahk Peenawas sudmalâs kahds Kazkus un peedahwà sawu ahrsteschanu. Tè ari kahda bahla deenasta meita leekahs no Kazkus ahrstetees, zeredama daudz skaistaka tapt, lai tad warbuht to kahds drihsaki apprezetu. Schihdinsch nu eesahk sawu ahrstes mahksu pee meitas mehginat, tai kahdus asindehles pee winas meesahm peelikdams, tad no meitas prasa 3 rbl. par ahrsteschanu. Meita gan leedsahs, tahdu naudu maksat, jo tas neesot nolihgums, bet neko darit, tatschu bija jamaksa, jo ja nemaksaschot, tad draudeja meitu issuhdset. Schihdinsch maksu dabujis it preezigs aisgahja. Bet meitai asinsdehles kodeeni nopampa un tà sahpeja, ka bija pee ihsta ahrstes ja-eet un dehles kodumi jadseedina un ihstajam ahrstem atkal 3 rbl. jasamaksà. Tee bija mahntizibas augli.

J. Selga.

No Krona Breedeneescheem raksta „Balsei": Breedeneeschu isstrahdajumi — krehsli — neween pasihstami wisà Widsemè, bet ari teek iswesti uf tahlakahm kaiminu gubernahm, kà Igauniju, Kursemi, Pleskawu un Leischeem. Scho amatu strahdà katrà mahjà, un wiss nowads ir kà weena fabrika, zaur ko nopelna labu naudas grasi.

Igaunija. Kasperwikà, Palmsa juhrmalâ ministerija atwehlejuse, eerihkot juhrskolu.

Igaunòs, kà „Eesti Post." isrehkinajis, ik gadus nodserot lihds 7 milj. rublu. Uf laukeem — 100 draudsês, katrà pa 20 krogeem — nodserot ap 5 milj. un pilsehtâs ap 2 milj. rbl.

Mon-salà bijuse schogad bagata sweja. Semneeki, kureem jaunà mustura tihkli, pahrdewuschi 20—30 muzu siwju.

Mikelu draudsè, kà „Olewikam" raksta, tizibas murgotaji leelisti kopjot sawas blehnas. Daudz saimneeku mahjâs noturot tà dehwetos preekschlasijumus lihds 2 reises nedelà. Kahda no murgotajeem satrazinata meita pahrlaulajuse sawus wezakos.

Pernawà isrihkoschot nahkoschu wasaru amatneezibas isstahdi, atlauja preeksch tam jaw no waldibas isdabuta.

Rewelè 27. nowembra naktî notizis breesmigs nedarbs, kura daritaji wehl ne-esot peekerti. Palkawneeks T. aisbrauzis uf Peterburgu, mahjà palikuschi wina deutschiks Jakowlews, pawahrs, kutschers un deenestmeita, bes tam tur wehl dsihwojis kahds kungs. 27. nowembra rihtà dworniks wihreeschu istabâ pamanijis uguni, eeskrehjis eekschà un atradis Jakowlewu bes dsihwibas un pussadeguschu gukam sawà gultà. Uguni drihs apspeduschi. Grihda un gultasdrehbes, tapat ari nelaimigà drehbes bijuschas noleetas ar pepetroleumu. Wina gulas beedri kà par brihnumu schoreis gulejuschi zitâ istabâ, tapat ari deenestmeita. Jakowlews nedsihwojis labâ draudsibâ ar saweem lihdseedsihwotajeem, jo pehdejee tur beeschi isrihkojuschi netiklus wakarus. Ismekleschana ussahkta.

Peterburga. Kà turenes awises sino, tad drihsumâ esot gaidama jaunu walstsbankas biletu (tà sauzamo „seriju") islaischana. Schihs biletes buhschot bes kuponeem. Prozentes maksaschot ik pa 4 gadeem, ar augstu-augstu peeskaitischanu. Pirmà laikà schahdu seriju islaidischot par 3 milj. rbl., bet ja tahs publikai patikschot, tad wehlak pahrwehrtischot ari lihdsschinigahs kuponu biletes beskuponu serijàs.

Peterburga. 4. decembrî Keisara Majestetes peenehma sarunâ Turzijas suhtni Schakiru pascha, kursch pasneedsa Keisara Majestetei Imtiazes ordeni un Keisareenes Majestetei Schawketa ordeni.

Peterburga. 1882. gadâ nolehma, sastahdit jaunus tirdsneezibas likumus; scho darbu ustizeja senatoram Tuhram. Darbi pa tam esot jaw labi uf preekschu tikuschi.

„Senates awise" nahkoschu gadu buhs jatura tikai gubernu un aprinku muischneeku preekschneekeem, semstu pilsehtu waldehm un bahrinu teesahm.

Par Kochanowa kommisijas darbeem „Nowoje Wremja" sino, ka kommisija pehdejà laikà spreedusi par usraugu eestahdehm preeksch semneeku pagastu waldibahm. Bijuschi eesneegti koti daschadi preekschlikumi. Daschi kommisijas lozekli pagehrejuschi, ka minetee usraugu amata wihri buhtu nemami weenigi is muischneezibas un buhtu eezelami zaur weetigeem muischneeku kahrtas leelgruntneekeem. Kaut gan schihm domahm no eesahkuma bijis daudz peekriteju, kommisija beidsot tomehr atraidijuse tahs un ar balsu wairakumu nospreedusi, ka minetee usraugu amata wihri buhtu eezelami zaur weetigeem gubernatoreem, un pee tam buhtu eezelami uf wisu muhschu. Waj schis pehdejais nosazijums pee reformas preekschlikumu tahlakas apspreeschanas walsts padomè tiks paturets, to newar sinat. Tapat ari naw sinams, zik leelas teesibas nodomà dot minetam usraugam. Pahrsuhdsibas par scho, kà saprotams, buhtu eesneedsamas weetigam gubernatoram.

Peterburga. Uf finanzministra nolehmumu, nahkoschà gadâ dabuschot wisas gubernas- un aprinku-rentejas ugunsdroschus naudas skapjus. Skapji esot jaw pee fabrikanta Galli, Peterburgà, pastelleti un maksaschot 280 rbl. gabalâ.

Odesa. „Odes. List." sino, ka stundistu tizibas schkira esot wiswairak isplatijusehs Kijewas gubernà, kur scho tizibas mahzibu atklahti spredikojot un tai esot lihds 25 tuhkst. peekriteju. Pa wisahm Kijewas, Kersones, Besarabijas, Jekaterinoslawas un Taurijas gubernahm atrodotees wairak kà 46 tuhkst. stundistu. Pehdejà laikà sahkot ari baptisti parahditees.

Tschernigowa. „Kijewlanins" sino, ka Tschernigowas gubernà laudis par waru gribot leeleem bareem aiseet uf dsihwi Sibirijà, Amuras apgabalà. Gubernas waldi koti apgruhtinot ar luhgumu raksteem, lai uf waldibas maksu waretu lihds tureenei nokluht. Kahdas 500 familijas jaw esot diwu gadu laikà iszelojuschas, pa leelakai daksai is wisnabagakeem apgabaleem.

Wilnas-Romnas dselszelsch un Schabinkas-Luninezkas sahnu zelsch nahkoschà 1. janwarî tikschot nodoti braukschanai.

Stawropolè wisi pilsehtas waldes lozekli, dehl blehdibahm, nodoti teesahm.

Turkestane. Perowskà esot nonahkuschi Nischegorodas semneeki, lai no Kirgiseem uspirktu sasanus (sawada Asijas wistu sorte) un tad tos atkal pahrdotu Maskawà. Pehrnajà gadà esot tur uspirkti kahdi 10 tuhkst. no scheem putneem pa 10 lihds 15 kap. gabalâ; schinî gadà gribot wehl wairak uspirkt.

Is Rigas.

Tà sauzamai **„Latweeschu draugu beedribai"** bij scho otrdeenu un treschdeenu gada-sapulze, kuru schogad notureja Rigà.

Rekruschu nahkoschà 1885. gadà, kà „Pet. Wed." sino, buhschot jadod 224 tuhkst. wihru. Ar to saweenotahm isdoschanahm walsts rentejas nodala atwehlejuse 1885. gadam 2,996,000 rbl.

Sargaites no blehscheem! „Rig. Tgbl." sino, ka pehdejà laikà topot lauzineeku sweesta pahrdeweji no dascheem krahpneekeem peewilti. Scho blehdibu krahpneeki isdarot tà: Wini scham noluhkam isredsejuschees kahdu namu Basteja bulwarî, kur pa leelajahm trepehm war lihds zeturtai tahschai uskahpt. Paschà augschà atrodotees kahds gangis, no kura warot pa otrahm trepehm atkal par otru pusi zaur sehtu nonahkt lejà. Blehschi leekot lauzineekeem sweestu usnest pa leelajahm trepehm augschà lihds treschajai tahschai, tad to blehdis tam atnemot, teikdams, ka usnesischot un parahdischot sweestu kungeem, lai lauzineeks tik tepat pagaidot. Blehdis useet ar wisu sweestu zeturtajà tahschà un tad pa otrahm trepehm atkal lejà uf eelu un tad prom uf nekad neredseschanos. Lauzineeks gaida un gaida, kamehr pehdigi tik sahk manit, ka kritis krahpneeku nagòs. Wisa raudaschana un waimanaschana wairs neko nelihds. Suhri, gruhti pa wasaru eekrahtais masuminsch pagalam.

Kaut gan it beeschi top laikrakstòs laudis atgahdinati, lai sargatos no isweizigajeem blehscheem, tomehr to publika kà ne-eewehro, tà ne-eewehro.

Oktobra mehnesî Rigà no lipigahm slimibahm plosijuschahs ihpaschi masalas un scharlaks, ar kakla slimibu saslimuschi 19, no kureem 5 miruschi.

Sahdsibas. Nama ihpaschneeks Mahrtinsch Nirwe, kas dsihwo ahrpilsî. Kaleju-eelà Nr. 84, sinoja polizijai, ka swehtdeenas wakarà ap plkst. 6 pamanijis wina mahjà dsihwojoscha dselszela eerehdna E. Stahla dsihwoklî troksni. Stahla dsihwokla durwis atwerot, winam nahkuschi pretim diwi nepasihstami tehwini un uf winu isschahwuschi wairak schahweenu is rewolwera, bet netrahpijuschi un tad aismukuschi. Istabà atradis daschus drehbes gabalus un stangu, ar kuru tehwini durwis uslaususchi. Daschas sudraba leetas esot pasuduschas. — Weenu no kaundareem polizija sakehra pirmdeenas wakarà. Bija kahds Pruhsijas pawalstneeks Otto Fonjehrs, kursch jaw wairak reisas dehl noseedsibahm tizis sodits.

— Isgahjuscho sestdeenu issaga uf Dsirnawudambja Nr. 5 politechnikam Horwatam is wina dsihwokla wisadas leetas, 220 rbl wehrtibà.

Tschetri seltu gredseni un selta aproze ir kahdam schaubigam tehwinam nonemti un katru deenu no plkst. 10—11 apskatami slepenahs polizijas kantorî, Bruneneeku-eelà Nr. 15.

Kà atrasti polizijà nodoti: 20 rbl. naudà, 1 triangels (musikas rihks) un weena gihmetne.

Usbrukums. Winu treschdeen, starp plkst. 4 un 5 pehzpusd. gahja kahda dahma pa Daugawas dselsstiltu, kad uf reis winai kahds wasankis peeskrehja un norahwa abus aufu-karus.

Isbehguschi zeetumneeki. Is pilsehtas zeetuma winu nedelu isbehga diwi zeetumneeki, bet schonedel tos atkal nokehra; weenu no teem nokehra kwartalosizeera palihgs Grube Aisputè.

Peepescha nahwe. Otrdeen nomira peepeschi sawà dsihwoklî, Stabu-eelà Nr. 88, pee Aisputes peerakstità Scharlote Betcher, 22 gadus weza. Lihki noweda dehl apraudsischanas glabbtawà.

Nelaimes atgadijums. Otrdeen preekschpusdeenà pahrbrauza sirgu dselszela wahgi pee Wehrmana dahrsa strahdneeku Anzi Sarinu un tam salausa kreiso kahju. Winu noweda slimnizà, kur nelaimigajam wajadseja sadragato kahju nonemt. Atgadijums nemts ismekleschanà.

Paschnahwiba. Otrdeenas wakarà atrada Jelgawas Ahr-Rigà, Aleksandra-eelà Nr. 9 pakahruschos klempneri K. L. Jakobsonu, 30 gadus wezu. Pehdigà laikà winsch bijis stipri padewees schuhposchanai.

Ugunsgrehks. Winu zetortdeen, petroleju nopildot, izsehlahs uguns kahdà ne-apdroschinatà bodes preekschinà Mask. Ahrrigà, Bruneneeku-eelà Nr. 99, Sahlita mahjà. Uguni drihs apdsehsa, tà ka notikusê skahde ir masa.

— 12. now. schogad nodega Mask. Ahrrigà, leelajà Kalnu-eelà Nr. 24, uf Tschernischewa gruntsgabala masa dischlera darbnize un nu atkal isgahjuschas swehtdeenas naktî izsehlahs uguns uf ta pascha gruntsgabala kahdà schkuhnî. Uguns drihs pahrgahja uf tuwumâ atrodoscho dsihwojamo ehku, bet ugunsdsehseji to drihs apdsehsa. Skahde ir kahdus simts rublus leela; ehkas bij apdroschinatas.

Deewa-kalposchana Rigas basnizàs.

Swehtdeenà, 9. decembrî

Jehkaba basnizà:	Spred. plkst.	10	wahz. mahz.	Holst.
	„ „	12	igaun. mahz.	Zinck.
Petera basnizà:	„ „	10	Dr. Lütkens.	
	„ „	6	mahz.	Poelchau.
Domes basnizà:	„ „			
Jahnu basnizà:	„ „	9	latw. mahz.	Weyrich.
	„ „	2	latw. mahz.	Walter.
Gertrudes basnizà:	„ „	10	latw. mahz.	Schilling.
	„ „	2	wahz. mahz.	Hilde.
Jesus basnizà:	„ „	10	wahz. mahz.	Müthel.
	„ „	2	latw. mahz.	Bergmann.
Mahrtinu basnizà:	„ „	10	wahz. mahz.	Kählbrandt.
Trihsween. basnizà:	„ „	10	wahz. mahz.	Fromm.
Resomirtes basnizà	„ „	10	mahz.	Iken.

Tirgus sinas.

Mà ksà par	puhru rbl.	puhru kap.	pudu rbl.	pudu kap.	pudu rbl.	pudu kap.	mezs rbl.	mezs kap.
Kweeschu	—	—	—	—	—	—	—	—
Rudsu	—	—	—	90	—	—	—	—
Meeschu	—	—	—	86	—	—	—	—
Ausu	—	—	—	80	—	—	—	—
Linsehklu	—	—	1	60	—	—	—	—
Kartupelu	1	5	—	—	—	—	—	—
Sweesta	—	—	—	—	6	60	—	—
Labu silku	—	—	—	—	—	—	28	—
Prastu silku	—	—	—	—	—	—	10	—
Rupjas sahls	—	—	—	70	—	—	—	—
Smalkas sahls	—	—	—	60	—	—	—	—
Stangu dsels	—	—	—	—	—	—	—	—
Reipu dsels	—	—	—	—	—	—	—	—
Lapu tabaku	—	—	—	—	—	—	—	—

Naudas-papihru zena.

Rigà, 28. nowembrî 1884.

Papihri.	maksà.	prasija
Puskimperials	—	7,90
5% bankbiletu 1. izlaidums	98	$98\frac{3}{4}$
5% „ 5. „	97	$97\frac{3}{4}$
5% instr. 5. aisnehmums	$96\frac{3}{4}$	—
Austruma isnehmums no 1877. gada	$95\frac{3}{4}$	96
1. 5% Kreewu prehm. aisnehmums	$219\frac{3}{4}$	$220\frac{1}{4}$
2. „ „ „ „	208	$208\frac{1}{2}$
Rib.-Bolog. dselszela obl. 2. aisnehmums	—	$117\frac{1}{4}$
5% konsol. 1871. gada aisnehmums	$142\frac{1}{2}$	—
Odes. pilsl. hipoteku bankas $5\frac{1}{2}$% obligazijas	—	—
Kreew. sem. kred. 5% kihlu-sihmes	$142\frac{3}{4}$	$143\frac{1}{4}$
Charkowas semst. 6% kihlu-sihmes	96	$96\frac{3}{4}$
Widsemes kihlu-grahmatas	—	—
Kursemes „	—	—
Rigas hipoteku-beedr. kihlu-grahm.	—	—
Rigas kom. bankas akz.	309	—
Rigas-Dinaburgas dselszela akzijas	—	157
Rib.-Bolog. dselszela akzijas	77	$77\frac{1}{2}$
Maskawas-Brest. dselsz. akz.	—	—
Baltijas dselszela akzijas	$116\frac{1}{2}$	—
Dinaburgas-Witebskas dselszela akzijas	—	168
Warschawas-Teresp. dselszela akzijas	—	146
Orlas-Witebskas dselszela akzijas	—	—
Leel. Kreewijas dselszela akzijas	—	—

Jaunakahs sinas.

Rig. Latw. teatris. Wisas tos no saweem zeen. lasitajeem, kas wehlahs reisi pawadit kahdas jautras stundinas, daram pee laika usmanigus us teatra israhdi Rigâ 16. dezembrî, lai lauku publika waretu sawu zeloschanu us Rigu dehl eepirkumeem seemas swehtkôs eekahrtot tà, ka wina sakriht kopâ ar scho deenu, jo tad israhdihs lugu, kas jaw wairak kà mehnesi teek sagatawota un buhschot sewischki patihkams gabals jautreem zilwekeem un wiseem tahdeem, kas reisi wehlahs pasmeetees schais gruhtôs laikôs. Scho lugu sauz „Ak schee wihreeschi!" un jaw if winas nosaukuma redsams, ka schè buhs wihreeschi tee, kureem atkal uskrauj Deews sin ko us kakla. Ja, muhsu seltenites jaw ir tahdas, ka winas, lihdſ tahm kaut kas naw pa prahtam, tuhlit eesauzahs: „Ak schee wihreeschi!" it kà mums buhtu weenigà waina pee wisas kesas. Nu tatschu buhs janoskatahs, waj schee wihreeschi teescham tahdi laundari!

Rigas jaunakais polizijmeistars, schtatsrahts barons Engelhardt kgs laikrakstôs issino, ka 14 uguns-apdroschinaschanas beedribas aisstahwi ar Rigas labprahtigo ugunsdsehseju beedribu waldes peekrischanu nolehmuschi, tahdeem zilwekeem, kuri katrreisigo ugunsgrehku wispirms pasino, ismaksat diwus rublus algas sem schahdeem nosazijumeem: 1) Pasinoschanas ja-isdara pee wistuwaku esoschà uguns-telegrafa; 2) Pasinotajs nekahdâ sinâ nedrihkst isteikt nepateesibu; 3) Ugunsgrehka weetu wajaga, zik ween eespehjams, pareisi usdot; 4) Tas, kas isdara pirmo pasinojumu, if isplehschamahs grahmatas no pasinoschanas weetas ihpaschneeka dabu noplehstu kwihti, kura tam 3 deenas pehz ugunsgrehka janodod Ahr-Rigu sawstarpigas ugunsapdroschinaschanas beedribas kantorî, Gildes-eelâ Nr. 1, weenas trepes augstu; 8 deenas pehz ugunsgrehka kwihte wairs neder.

Zehsis. Sawâ laikâ pasneedsam pehz „L. A." sinojumu, ka Zehsu aprinkis sanemschot sawu pasti no jauna gada sahkot weenigi zaur Zehsim, bet ne wairs ari zaur Stukmaneem. „Ztgai f. St. u. L." sino, ka schis pahrgrosijums nahkschot spehkâ tik no 23. aprila 1885. g. sahkot.

Kraukku muischâ, Zeswaines dr., kà „Ztga f. St. u. L." sino, polizija esot usgahjuse wiltas naudas taisitajus, kuri ihpaschi nodarbojuschees ar wiltu diwdesmitpeezu rublu gabalu taisischanu. Darbs esot bijis leelakâ mehrâ eerihkots.

Mahrzene. Preeksch kahdahm nedelahm sinojahm, ka Mahrzeenas ihpaschneezei issagtas daudſ sudraba leetas. „Ztga f. St. u. L." tagad sino, ka saglis esot nokerts; esot kahds senakais sulainis. Daudſ leetas jaw esot pahrdotas Peterburgâ un tur eekaufetas.

Pernawas apgabalâ, Orjas Kabla krogâ, kà „Eesti Post." sino, nesen saguhstits kahds wiltas naudas mainitajs. Blehschi bijuschi diwi wihri, kuri no Rujenes nahkot Ainaschu Dreimanu krogâ ismainijuschi diwi wiltigus 25 rubku gabalus. Kabku krogâ atkal mehginajis weens no wineem ismainit trescho, kamehr otris palizis ahrâ gaidot, bet krodsineeks to apzeetinajis, kamehr otrais ahrâ buhdams isbehdsis. Ari to nokehruschi Rujenê. Abi blehschi tagad sehschot Pernawas brugu-teesas zeetumâ.

Leetuwe. Par Leischu semneeku aizsetojumu us Seemel-Ameriku, kura wehl arweenu negribot rimtees, „Balt. W." sino, ka leelakais aizsetoschanas eemeslis esot meklejams mantoschanas dalischanâ. Lihdſ schim waldijis pareisais eeradums, ka pehz familijas tehwa nahwes nahzis wezakais dehls wina weetâ, bet tagad schahdâ atgadijumâ isdalot familijas lozekli atstahto semi sawâ starpâ, un daudſkahrt isnahkot us katru mantineeku loti mass semes stuhrits, no kura tas newarot knapi ne nodoschanas eedsiht. Pa leelakai daļai schahdu semes stuhriti senakais ihpaschneeks pahrdodot un dsihwojot kà kalps pee ziteem saimneekeem, jo Leetuwâ ne-atrodotees nekahdu zitu pelnas awotu, kà fabriku jeb zitu ruhpneezibas eestahschu. Bet kam no scheem laudim esot tik daudſ duhschas un spehka kaulôs, tas schahdâ atgadijumâ aizsetojat us Seemel-Ameriku.

Iszetojuschee Leischi turotees prahtigi kopâ, tee dibinajot beedribas un eetaisot drukatawas, Nujorkâ isnahkot pat Leischu laikraksts „Unija", kas leezinot no Leischu tautibas usseedeschanas Amerikâ.

Maskawâ, 3. dez. Rikowa un wina beedru prozesê wakar beidsahs isklausschinaschanas. Rikows tomehr gribeja wehl runat un kad wairak reisas apsaukts, tomehr neklusejis, tad tika isweſts is sahles. Kad tas bija notizis, prokurors Murawjews tureja apsuhdsibas runu, kurâ teiza: Banka bij dibinata us smiltim un turejahs weenigi zaur wiltigahm operazijahm, kuras tikai ahrigi bija banku operaziju forma. Tad sihmejis to laiku, kur Skopinas eedsihwotajeem pret wekseļu papihru lupatahm peetezeja pulks selta, zaur kuru daschi tikuschi isputinati, daschi moraligi krituschi un daschi atkal tikuschi pawedinati us noseegumeem, prokurors aprahdija tahs daschadas bankâ pastrahdatas blehdibas. Pehz schihs apsuhdsibas runas Rikows atkal tapa eewests. Winsch isteiza, ka negribot pee spreeschanahm klaht buht un noleedsot sawu aisstahweschanu, ja winam pascham neteekot atkauts runat. Kad nu Rikows atkal tika iswests, tad teesa nospreeda, likt Rikowa aisstahwam winu aisstahwet.

Telegrafa sinas.

Berlinê, 5. dezembrî. Walstssapulze nodewa Jadzewska preekschlikumu, ka Posenes teesâs peelaischama Poku waloda, sewischkai kommissijai. Walsts sekretars Schellinsch bij isskaidrojis, ka waldibas us scha preekschlikuma pahrspreeschanu newarot eelaistees. Ne-esot eemeslis, pastahwoschas buhschanas aiskustinat, tapehz ka walsts likumi deesgan eewehrojuschi Poku walodu.

Parisê, 5. dezembrî. Us tureenu no Kihnas atnahkuse sina: 2000 lihdſ 3000 Kihneeschi bija no kalneem nahkuschi, lai usbruktu Chu tuwumâ esoschai sahdschai, bet tika sakauti no Chu pilsehtas Franzuschu saldateem. Franzuscheem bija 24 eewainoti un nonahweti kopâ.

Atbildoschais redaktors: Ernst Plates.

Sludinajumi.

Sirsnigas ardeewas

radeem, draugeem un pasihstameem, us Kronstates kara-flotes deenastâ eestahdamees, issaka:

Innuscha Julius ar **Innuscha Mahrtinu.**

Sirsnigas ardeewas

radeem, draugeem un pasihstameem, us Nischni-Nowgorodu kara-deenastâ aiseedams, issaka: **Skrastingu Mahrtinsch**, Zarnikawâ.

Pilsehtas pahrwalde.

Tas Maskawas Ahrrigâ, 2. kwart., pee Daugawmalas, pilsehtai peederigais **nams** (bijuschais glabbschanas-nams) teek tuhlit **isihrets.**

Tee, kuri wehletos mineto namu ihret, top zaur scho usaizinati, lai ekonomijas pahrwaldes kanzlejâ nonahktu, nolihgumus apstatitu un turpat sawus folijumus isteiktu.

Rigâ, 1. dezembrî 1884.

№ 3110. 2

Andrej Skui

top usaizinats, lai atmihtu winam 13. septembri aiſ pahrstaiſchanas isvoto pulksteni pret sawu. Pulksteņu taisitaju meistars **Joh. G. Kundt.**

Krona Pabaschu

pagasta walde usaizina schos schè apakschâ sihmetus, schihs walsts peederigus lozeklus, sawas maksaschanas no apakschâ raksitas deenas 3 mehneschu laikâ sche nomaksat, pehz tam wini tiks eeskatiti par pasaduscheem un pehz weetneeku pulka spreduma, no schihs walsts isslehgti, kà:

1) Sihman Eidman paradâ 13 rbl. 80 kap., 2) Martin Janson paradâ 5 rbl. 90 kap., 3) dehls Peters paradâ 9 rbl. 40 kap., 4) Jahn Upit paradâ 10 rbl. 5 kap., 5) Mikel Jehkabson paradâ 10 rbl. 50 kap., 6) Jahn Janson paradâ 19 rbl. 50 kap., 7) Sihman Jurka (mahjas № 10, famil. № 9) paradâ 30 rbl. 7 kap., 8) Sihman Jurka (mahj. № 13, fam. № 9) paradâ 18 rbl. 40 kap., 9) Jahn Skuje paradâ 24 rbl. 76 kap., 10) dehls Peters paradâ 14 rbl. 30 kap., 11) Johann Friedrich Meelen paradâ 16 rbl. 50 kap., 12) Aleksander Johann Meelen paradâ 9 rbl. 56 kap., 13) Peter Muischul paradâ 9 rbl. 40 kap., 14) Peter Kirilow paradâ 50 rbl. 71 kap., 15) Sihman Tenison paradâ 9 rbl. 40 kap., 16) Mikel Eidman paradâ 9 rbl. 40 kap., 17) Andrei Klee paradâ 19 rbl. 50 kap., 18) Jahn Ohsolin paradâ 11 rbl. 32 kap., 19) Peter Lidrik paradâ 9 rbl. 40 kap., 20) Kahrl Dahwidson paradâ 8 rbl. 17 kap., 21) dehls Kahrlis paradâ 18 rbl. 17½ kap., 22) dehls Jahn Eduard paradâ 9 rbl. 40 kap., 23) Martin Wihtol paradâ 9 rbl. 40 kap., 24) Jahn Birsneek paradâ 9 rbl. 31 kap., 25) Jahn Grehbis paradâ 24 rbl. 87 kap.

Tâpat teek wisas semju un pilsehtu polizijas laipnigi luhgtas, wirsminetâs personas sowâ aprinkî bes peerahdischanahm, ka lihdſigi, wairs nepeeturet, bet arestantu wihsê schurp suhtit.

Kr. Pabaschu pagasta waldê, 27. now. 1884.

№ 426.

Pagasta preekschneeks: J. Sweedris.
Skrihweris: T. Eklons.

No Leepmuischas.

Kad schejeenes brankusis schinî rudenî ir tizis apgahdats ar jauneem un jaunakeem aparateem, zaur ko eespehjams labu mantu panahkt, tad muischas waldiba zaur scho peedahwà wiseem krodsineekeem, bodneekeem un kantoreeem scho sawu jauno

spirtu, brandwihnu un atschischtschenai,

ar un bes peeweschanas, par **lehtako zenu.**

2 **Muischas waldiba.**

Diwas ehrgeles, weenas leesakas ar pedalî, derigas masakai basnizai un otras masakas, derigas skolai, ir **pahrdodamas** Suworow-eelâ Nr. 28, diwas trepes augstu, pa labo roku.

Pakruhschu truhkuma, kà art **bruku-sostas**, ar stiprahm federehm, un lenzes (tragbantes), ar stipru gumiju taisitas, us swehtteem loti derigas dahwanas, dabujamas par lehtu zenu, **Eekschrigâ, leelâ Kaleju-eelâ Nr. 5**, 1 trepi augschâ.

Singera original schujamas-maschinas

ir tahs labakas un pilnigakas schujamas-maschinas pasaulê. Zaur sawu kreetnu un praktisku konstrukziju, winahm ir wisleelakâ darba eespehja, isturiba gandrihs ne-aprobeschota un apeeschanahs ar maschinu it weegla, tadehk kà schihs maschinas naw ar komplizetahm, bet tik ar tahm jaunakahm derigakahm eetaisehm un palihgu-dakahm apgahdatas.

Preeksch familiju wajadsibahm, kà ari preeksch wisahm amatneeku wajadsibahm tadehk it ihpaschi Singer original schujamas-maschinas eewehlamas kà

wisderigakas dahwanas seemas-swehtkeem,

un par to, ka winas labas un wispahrigi atsihtas, ta ir ta labakà leeziba, ka winu pirzeju skaits alasch wairojahs, jo jaw winu pahrdotais skaits sneedsahs pahr **seschi miljoneem**, jeb wairak nekà weena treschdaka no wisahm pasaulê isgatawotahm schujamahm maschinahm.

Original Singera schujamu-maschinu eewehrojamais labums bes tam wisâs pasaules-isstahdês, starp zitahm Wihnê, Parisê, Filadelfijâ, tika atsihts ar wisaugstakahm goda-algahm, nesen atkal Amsterdamâ zaur **goda-diploma, pirmàs un augstakàs goda-algas, apdahwinajumu.**

Original Singera schujamas-maschinas teek pahrdotas pret masu eemaksu un us nomaksajumu 1 rbl. pa nedeku; pamatiga mahziba, kà ar maschinu jastrahdà, teek dota par welti.

G. Neidlinger, Rigâ, Aleksandra-bulwarî Nr. 1.

Kreewu un ahrsemju **fakts-flintes, rewolwerus** un **patronas** dabuja atkal jaunu suhtijumu leelâ iswehlê un peedahwà par lehtakahm zenahm

Julius Linde,

tehraudu-pretschu un schaujamo-rihku krahjums.
15, Celsch-Rigas Kalku-eelâ **15.**

Ar waldibas atlauju schaujamu pulweru pahrdoschana.

Wihnes papihra leetas

ar jaunakeem sihmejumeem dabuja leelâ iswehlê. Lihdſ ar to teek greesta wehriba us teem jaw gadeem no wina eewesteem daileem kartoneem ar 100 wehstuku papihra lofsnehm **(ar lihnijahm** jeb **bes lihnijahm)** un 100 kuwerteem ar wahrda pirmeem burteem glihtâ,

balti eespeestâ drukâ,

Kreewu un Wahzu raksts par

1 rubli,

kas kà seemas-swehtku dahwinajumi arween atraduschi patikschanu, pastellejumus ihstâ laikâ isluhdsahs; bes tam teek pahrdota kahda dala no

wezakahm Wihnes papihru leelahm

par loti lehtahm zenahm.

August Lyra,
Kauf-eelâ Nr. 3.

1

!! Amatneeku-rihkus !!

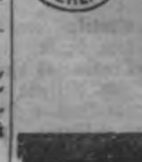

if slawenakahm Anglu un Franzuschu fabrikahm preeksch **galdneeku-, naudaru- (zimermanu-), atslehdsneeku-, kaleju-, dreimanu-, kurpneeku-, sfroderu-, muhrneeku-, mahlderu** un **bilschu-zirteju-darbnizehm** peedahwà ar **apgalwoschanu** kà labi, par **lehtahm** zenahm

J. Schönfeldt,

tehraudu- un sihku-pretschu pahrdotawa, **leelumâ**, leelajâ Sinder-eelâ Nr. 12.

№ 3. Tagad Kauf-eelâ № 3.

Rakstamas mappas ar un bes eetaisehm.
Portmonejus un zigaru portmonejus.
Portefeljus un portewisites.
Fotografiju albumus

leelâ iswehlê par lehtahm zenahm rakstamu un sihmejamu pretschu pahrdotawâ — **daudsumâ un dalàs** — un konto-grahmatu fabrika no 1

August Lyra, Kauf-eelâ Nr. 3.

Isschuwu eelikschana top isdarita.

Jauna grahmata.

Manâ drukatawâ un Latweeschu grahmatu pahrdotawâ dabujama schahda grahmata:

Pilniga

rehkinaschanas mahksla

sadsihwei.

Tahdeem, kas mabza un mahzahs rehkinat,

sarakstijis **Laubes Indrikis.**

Maksà eesceta stiprôs wahkôs ar kaliko muguru 85 kap.

Atkalpahrdeweji dabun 25 proz. pelnas dalas.

Grahmata ihpaschi eewehlama skolotajeem un tahdeem, kam gribahs eemahzitees kreetni rehkinat, tapehz ka rehkinaschanas likumi skaidri istitti weegli saprotamâ, teloschâ walodâ.

Ernst Plates.

Wehweru dsijas

pirmas sortes un ihpaschi labas,

ihsti stipreem un gareem pawedeeneem, pehz tam, kà numuri rahda, apgalwojums.

Rigas kokwilnas manufaktura

Theodor Ed. Pychlau,

Masajâ Zuhku-eelâ Nr. 1, blakus Warschawas weesnizai.

Wislabakos
Maskawas Oreles Rostowas **miltus**

peedahwà par jo lehtahm zenahm **A. Sukossoka** un **beedr.** miltu-magasine, Walleelâ Nr. 12. 2

Pernawa.

Kreewijas un ahrsemes sahli

un pirmàs sortes

tauku-silkes

pahrdod par wislehtakahm zenahm

Bostroem un beedr.

Gatawas kungu apgehrbus

tura wisleelakâ iswehlê un pahrdod par wissemakahm zenahm, un pastellschanas kahrtigi isdara wisihsakâ laikâ

Ch. Lermanis,
skrodera meisters,
Rigâ, leelajâ Kaleju eelâ Nr 21.

3

Naudas-skapji

pee

Lühr un beedra,

senak Lühru. Zimmerthal,
Rigâ, leelâ Smilschu-eelâ Nr. 7.

Diwas loti labas fijoles, kà ari **diwas labas wiolas** (bratschas) ir **pahrdodamas** Mask. Ahrrigâ, masajâ Dsirnawu-eelâ Nr. 12, wihnusi.

Aiskraukles draudses dseed. beedr.

!! Jaunjelgawâ !!

swehtdeen, 16. dezembrî 1884, Guthmann kungâ sahlê:

Teatris.

Pehz tam
weesigs wakars.
Sahkums pulsten 5 wakarâ.

Christian Seelig,

Sinder-eelâ Nr. 1,

peedahwà preeksch **dahwinaschanas** us

seemas-swehtkeem:

Gummija-lellus, mihkstus, ar un bes apgehrbu.
Zeetgummija-lellus no 50 k. g. fahk.
„ **lellu-galwas** no 50 k. lihdſ 6 rbl. gab.
Gummija-swehrus no 30 kap. fahk., kà p. p.: ehrmus, lauwas, lakus, kunus, ehselus, sirgus, kameelus, sakus, ailas u. t. pr., **putnus.**
Gummija-preekschautas preeksch dahmahm un behrneem.
Gummija rotas-leetas, kà: broschas, medalonas, garnituras, melnas un raibas, no 20 kap. fahkot.
Gummija matu-adatas.
„ **tamboru- un adamas-adatas.**
„ **pingerotus.**
„ **galdautus.**
Sweedru ahdu-sakas ar stanellu-oderi.
„ „ „ laschoku „
„ **kaschoku-zimdus.** 2

C. B. W. Becker,

Rigâ,

Schahlu-eelâ Nr. 2, netahlu no Daugawas tirgus platscha,

peedahwà sawu uf pilnigako apgahdato krahjumu **wilnainas un puswilnainas**

kleitu-drehbes

ar wisahm zenahm, **melnu tihbetu un ripsu** wisôs platumôs, **flaneli** wisâs krahsâs, **wilnainus galwas-** un **apleekamoslakatus, bukskinu, tuhkus iswehlejumâ, wilnainus un kokwilnainus gultu-dekus, silza un kokwilnas triko dahmu swahrkus, Peterburgas katunu, schirtinu** un **barchentu, audeklus** wisôs platumôs un par daschadahm zenahm, **linu** un **kokwilnas mutes-autus, sihda galwas lakatus, kungu kakla-drahnas,**

gummi-galoschas

preeksch wihreescheem un seewreescheem, **manschestri**, daschadus **kokwilnas bukskinus**, pee tam loti lehtas zenas un kreetnu un draudsigu apdeenefschanu apsolidams.

Tschumedanus, koferus, zela-somas, dahmu-sostas, skolas-ranizas, zela-, skolas-, rokas- un **dahmu-taschas** leelâ iswehlê no pascha fabrikas par lehtu zenu peedahwà

sedleneeks **F. Jannait,**
leelajâ Kehninu-eelâ Nr. 20.

Pleskawâ. 2

Latweeschu sawst. pal. beedribas familijas wakars

ar **egliti** un **basaru,**

buhs 25. dezembrî, pirmajâ seemas-swehtku wakarâ, pulksten 7 Saweenibas beedribas telpâs, Wikenheisera namâ. Eglitei degot beedribas lozeklu kundses apdahwinahs kahdus bahrinus; labprahtigas dahwanas preeksch basara isluhdsahs un nem preti **Walde.**

Glahschu-fabrikas pahrdoschana.

Familijas apstaklu dehl top **pahrdota glahschu-fabrika**, kura atrodahs pilnigi darbâ, ar labahm fabrikas un dsihwojamahm ehkahm, preeksch wisadu apakglabschu taisischanas, lihdſ ar wajadsigo meschu. Glahschufabrika atrodahs Mogilewas guberniâ un to war no wairakahm gubernas pilsehtahm it weegli aizsneegt; ta stahw ari kà patstahwigs muischas ihpaschums. Eepirkschanas naudas top prasits 12,000 rbl. Par ceneſigu glahschu pahrdoschanu top galwots. Klahtakas sinas pee

2 **Georg Thalheim.**

Дозволено цензурою, г. Рига, 7. декабря 1884. г.

Drukats un dabujams pee bilschu- un grahmatu-drukataja un burtu-lehjesta Ernst Plates. Rigâ pee Petera basnizas.

No polizijas atwehlets.